

Kutsume teid tutvuma märgade metsade tegevuskava eelnõuga ning osalema selle avalikul arutelul

Tegevuskava eesmärk

LIFE-IP projekti „[Loodusrikas Eesti](#)“ („*Metsa- ja põllumajandusmaastike majandamine Natura 2000 elupaikade ja liikide kaitsestaatuse parandamiseks*“) käigus loodud ja keskkonnaameti kureeritud [märgade metsade tegevuskava eelnõu](#) seab eesmärgiks, et 2030. aastaks on kõik määrjad metsaelupaigatüübid kaardistatud, nende seisundi halvenemine peatatud ning erinevaid metsaelupaigatüüpe taastatud 13 000 ha suurusel alal.

2050. aastaks on seatud eesmärk, et soodsas seisundis märgasid metsaelupaigatüüpe on säilinud ühtekokku 126 000 hektaril, neis elutsevate liikide, nagu nt musta toonekure, valgeselg-kirjurähni ja metsise ohustatus on vähenenud ja turvast akumulatsioonivahetavate metsade pindala on suurenenud.

Määrjad metsad ja sood seovad mulda ja turbasse süsinikku, kaitsevad põhjavett ning reguleerivad üleujutusi ja tervikuna kogu maastiku veerežiimi. Märgade metsade seisundi parandamine ei paranda ainult ohustatud põlismetsade ja sooliikide seisundit, vaid on oluline abinõu kliimamuutustega kohanemiseks ja liigirikkuse säilitamiseks.

Mis on „määrjad metsad“?

Mõiste „määrjad metsad“ alla on koondatud EL loodusdirektiivi elupaigatüüpidele vastavad metsad (*forested wetlands*), mis kasvavad alaliselt niisketes või ajuti üleujutatavates kohtades. Eestis kuuluvad märgade metsaelupaigatüüpide alla soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080), siirdesoo- ja rabametsad (*91D0), lammi-lodumetsad (*91E0) ja laialehised lammimetsad (91F0), mis on tugevalt seotud lammialade üleujutustega. Käesolev tegevuskava hõlmab ka nendest metsaelupaigatüüpidest kujunenud kõdusoometsi.

Märgadest metsaelupaigatüüpidest kolm on Euroopas ohustatud ja arvatud esmatähtsate kaitset vajavate elupaigatüüpide hulka (*tähistatud ülal tärniga*).

Loodusdirektiivi aruande kohaselt on märgade metsaelupaigatüüpide seisund kogu Euroopas halb, sest viimastel sajanditel on Euroopas märgi metsi ulatuslikult kuivendatud ja raiutud ning metsade asemele on rajatud põllud. Kuivenduse tulemusena on muutunud taimestik ning paljude liikide elupaigad on hävinenud. Eestis on loodusdirektiivi elupaigatüüpidele vastavaid märgade metsade elupaiku säilinud ainult 10% ajaloolisest pindalast.

Kaitsekorralduslikud tegevused

Tegevuskava näeb ette kaheksa meetet märgade metsaelupaikade seisundi parandamiseks, sh nende looduslikkuse taastamise (peamiselt loodusliku veerežiimi taastamine) ja optimaalse kaitsekorra kehtestamise (metsakooslusi saab tõhusalt kaitsta sihtkaitsevööndis ja reservaadis). Metsaelupaigatüüpide leviku andmete kaasajastamiseks on oluline elupaigatüüpide leviku kaardistamine.

KESKKONNAAMET

Märgade metsade esmasteks taastamiseks on LIFE-IP „Loodusrikas Eesti“ projektis [valitud välja](#) 10 ala 3500 hektaril, mille taastamistööd algavad 2024. aastal, aga tegevuskava seab vaheesmärgi ka aastaks 2030 ja lõppeesmärgi aastaks 2050.

Tegevuskava täitmine on tulemuslik, kui aastateks 2030 ja 2050 seatud eesmärgid on täidetud.

Palju tegevuskava elluviimine maksab?

Märgade metsaelupaigatüüpide säilitamiseks ja taastamiseks vajalike tegevuste jaoks on perioodiks 2023-2031 prognoositud 23,3 mln eurot.

Tegevuskava koostajad

Tegevuskava koostas laiulatuslik [töögrupp](#), kuhu kuulusid Keskkonnaameti, Kliimaministeeriumi, Tartu ja Tallinna ülikoolide, Eestimaa Looduse Fondi, RMK ja Regionaal- ja põllumajandusministeeriumi esindajad.

Avaliku arutelu peame [7. novembril kl 13 Teamsis.](#)

Lisainfo: www.loodusrikaseesti.ee/sundmused/margade-metsade-tegevuskava-eelnou-avalikustamine

Meelis Suurkask, tegevuskava töörihma koordinaator, looduskaitse korraldamise osakond, Keskkonnaamet meelis.suurkask@keskkonnaamet.ee; 516 4997

